

Kiiminkijoen kalatalousalueen¹ rajan vahvistaminen

TAUSTAA Uusi kalastuslaki (379/2015) tuli voimaan 1.1.2016. Lain mukaan vesialueet jaetaan niiden omistussuhteista sekä hallinnollisista rajoista riippumatta kalatalousalueisiin, joiden tarkoituksena on kehittää alueensa kalataloutta sekä edistää jäsentensä yhteistoimintaa kalavarojen kestävästä käytöstä ja hoidon järjestämiseksi (22 §). Lain mukaan ehdotuksen toimialueensa kalatalousaluejako tekee kalatalouden yhteistyöryhmä (33 §).

Elinkeino- liikenne ja ympäristökeskukset nimesivät kymmenen uuden kalastuslain mukaista alueellista kalatalouden yhteistyöryhmää vuoden 2016 alussa. Yhteistyöryhmien ensimmäinen tehtävä oli tehdä ELY-keskukselle ehdotus toimialueensa kalatalousaluejako. Ehdotus oli jätettävä ELY-keskuksen vahvistettavaksi viimeistään 31.12.2016. Kalatalousalueet korvaavat aiemman kalastuslain mukaiset kalastusalueet.

YHTEISTYÖRYHMÄN EHDOTUS KALATALOUSALUEJAKSI

Kainuun ja Pohjois-Pohjanmaan kalatalouden yhteistyöryhmä kokoontui kolme kertaa ja antoi ehdotuksensa kalatalousaluejako ELY-keskukselle 18.11.2016.

Kainuun ja Pohjois-Pohjanmaan yhteistyöryhmän kokouksessa 18.11.2016 käsiteltiin yhteistyöryhmän toimialueen kalatalousaluejakoehdotus. Yhteistyöryhmän jäsenille oli lähetetty edellisen kokouksen ja ryhmätyöskentelyn perusteella laaditut kartat kalatalousalueista. Kartat oli laadittu ELY-keskuksessa. Kokouksessa käytiin kalatalousalueiden luonnoskartoista yleiskeskustelu, jonka yhteydessä käsiteltiin tehdyt muutokset alueiden rajoihin.

Kiiminkijoen kalatalousalueen rajoista äänestettiin ja äänestyksessä eniten ääniä saanut vaihtoehto on yhteistyöryhmän esitys kalatalousalueen rajaksi, äänestysmenettely on kuvattu liitteenä olevassa Kainuun ja Pohjois-Pohjanmaan yhteistyöryhmän III kokouksen 18.11.2016 pöytäkirjassa.

Kiiminkijoen kalatalousalue käsittää Kiiminkijoen vesistöalueen. Merellä Kiiminkijoen kalatalousalue jatkuu yleisen vesialueen rajaan saakka, oheisen liitteenä olevan kartan mukaisesti.

¹ Kalatalousalueen nimi vahvistetaan sääntöjen hyväksymisen yhteydessä.

VÄLITOIMENPITEET

Varsinais-Suomen, Pohjois-Savon ja Lapin elinkeino- liikenne- ja ympäristökeskukset pitivät alueellisten kalatalouden yhteistyöryhmien ehdotukset ja ehdotusten mukaiset kartat nähtävillä verkkosivuillaan yhtä aikaa koko maassa ajalla 31.1.2017–31.3.2017.

Ehdotusten nähtävillä olosta tiedotettiin yhteistyöryhmiä ja niiden jäsenjärjestöjä, maa- ja metsätalousministeriötä sekä Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusjärjestöä. Nähtävillä olosta tiedotettiin myös Virallisessa Lehdessä 3.2.2017 (HL 41 §).

Ehdotuksista jätettiin Lapin ELY-keskukselle kaiken kaikkiaan 37 lausuntoa ja muistutusta.

Yleiset lausunnot

Maa- ja metsätalousministeriö pitää yhteistyöryhmien esitystä pääosin myönteisenä ja nostaa erityisesti positiivisena asiana esiin kalastusalueiden määrän vähenemisen kalatalousalueiksi muuttamisen yhteydessä. Lisäksi se esittää, että rajojen vahvistamisen jälkeen yhteistyöryhmissä otetaan uusien alueiden toiminnan käynnistäminen mahdollisimman sujuvasti ja yhteistyöhaluisesti.

Kainuun ELY – keskus pitää ehdotusta kalastuslain mukaisena ja pitää perusteltuna sisällyttää Suomussalmen kalatalousalueeseen Oulujoen latva-alueet sekä mereen laskevien jokien kalatalousalueiden ulottamisen yleisen vesialueen rajaan saakka.

Luonnonvarakeskus toteaa, että yhteistyöryhmät ovat pyrkineet ottamaan huomioon niin ekologisen kuin sosiaalisenkin kestävyuden näkökulmia, eivätkä aluerajaukset välttämättä sellaisenaan tue jokaisen laajalti vaeltavan kalakannan käytön ja hoidon järjestämistä. Mahdolliset ekologiseen kestävyteen liittyvät ongelmat voidaan kuitenkin ratkaista kalatalousalueiden keskinäisellä yhteistyöllä, jota tukee myös kalastuslain 37 § vaatimukset käyttö- ja hoitosuunnitelmien keskinäisestä yhteensopivuudesta.

Kalatalouden Keskusliitto tukee jäsenjärjestöjensä näkemyksiä rajanvedoista ja kiinnittää erityistä huomiota esitykseen rajanvedosta Perämeren alueella. Keskusliiton mielestä ehdotus on näiden alueiden osalta kalastuslain 1 § vastainen eli ei edusta kalavarojen sosiaalisesti kestävää käyttöä.

Metsähallitus pitää yhteistyöryhmien esityksiä pääosin hyvinä, joskin uusien alueiden rajat poikkeavat joltain osin valuma-aluejaosta, mutta kyseiset poikkeamat ovat perusteltuja kalastuksen tarkoituksenmukaisen järjestämisen näkökulmasta tarkasteltuna.

Pohjois-Pohjanmaan ELY – keskus katsoo että yhteistyöryhmän ehdotus on kalastuslaissa asetettujen tavoitteiden mukainen. Mereen rajoittuviin kalatalous- alueisiin kuuluva rannikkoalue parantaa erityisesti vaelluskalakantojen elvyttämistä.

Pohjois-Pohjanmaan liitto toteaa että ehdotus vastaa kohtuullisen hyvin maakunnan vesistöalueellista luonnetta ja kehittämistarpeita ja katsoo että jakoehdotus antaa edellytykset Pohjois-Pohjanmaan maakunnalle tärkeiden jokivesistöjen kalatalouden sekä vaelluskalakantojen kokonaisvaltaiselle kehitystyölle.

Suomen luonnonsuojeluliitto ja Pohjois-Pohjanmaan luonnonsuojelupiiri toteavat, että esitys on merkittävä parannus nykytilaan, mutta alueita olisi tullut yhdistää vielä enemmän ekologisilla eikä hallinnollisilla perusteilla.

Suomen Vapaa-ajankalastajien keskusjärjestön näkemyksen mukaan Lapin kalatalouden yhteistyöryhmän, sekä Kainuun ja Pohjois-Pohjanmaan kalatalouden yhteistyöryhmän esitykset uusien kalatalousalueiden rajoiksi noudattavat riittävällä tavalla kalastuslain tavoitteita ja henkeä. Esityksissä on huomioitu vaelluskalojen elinkierto, kalastuksen tarkoituksenmukainen järjestäminen, valuma-aluejako sekä vesialueiden jako vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisessä annetussa laissa tarkoitettuihin vesienhoitoalueisiin sekä merenhoitoalueeseen.

Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK r.y. ilmoittaa, että MTK:lla ei ole huomautettavaa Lapin sekä Pohjoispohjanmaan ja Kainuun yhteistyöryhmien tekemistä ehdotuksista.

WWF korostaa, että uhanalaisten vaelluskalakantojen elvyttämisen näkökulmasta kalastuksen järjestäminen on keskeisessä roolissa ja on äärimmäisen tärkeää, että meri- ja jokialueet muodostavat tarkoituksen mukaisia kokonaisuuksia, joissa kalastusjärjestelyistä ja kalakantojen hoidosta voidaan sopia yhteisesti meri- ja jokialueen toimijoiden kesken. Näin ollen WWF pitää erittäin kannatettavana, että Lapin sekä Kainuun ja Pohjoispohjanmaan kalatalouden yhteistyöryhmien ehdotuksissa joet ja merialueet on yhdistetty kokonaisuuksiksi, joissa kalastus ja kalakantojen hoito voidaan järjestää vaelluskalojen elinkierto huomioiden.

Lausunnot - Kiiminkijoen - kalatalousalueen muodostamisesta ja rajoista

Perämeren Kalatalousyhteisöjen Liitto ry, Kalajoen kalastusalue, Keski-Perämeren kalastusalue, Perämeren Eteläinen kalastusalue, Perämeren kalastusalue, Keski-Pohjanmaan Pro-Agria, Hailuodon osakaskunta, Pirkkiön osakaskunta, Pohjois-lin ja kokunta, Siikajoen osakaskunta, Etelä-lin osakaskunta, Pohjoisen Perämeren ammatikalastajat ry, Kalajoen kalastajainseura, Osuuskunta Team Kala ja Risto Tolonen esittävät edelleen rannikon kalatalousalueiksi nykyisiä rannikon suuntaisia kalastusalueita tai niiden yhdistämistä kahdeksi uudeksi kalatalousalueeksi.

Lausunnonantajat perustelevat esitystä muun muassa seuraavilla näkökohdilla. Perämeren rannikon pitkälti yhtenäinen kalastuskulttuuri perustuu kalavesien kestävään hyödyntämiseen ja kalakantojen varjelemiseen. Kalastus on ollut aina rannikon maa-seudun talouden merkittävä osa. Kalastus on tukenut muuta paikallista taloutta ja elinkeinokalastuksella sekä kotitarvekalastuksella on pitkät ja perustellut juuret. Kalastus koetaan edelleen arvokkaaksi paikalliseksi oikeudeksi, joka tukee muuta alueen toimintaa. Kysymyksessä ovat paikallisiin olosuhteisiin soveltuvat, pitkän ajan kuluessa muotoutuneet sosiaalisesti kestävä ja tarkoituksenmukaiset kalastuksen ja kalakantojen hoidon järjestelyt.

Vesialueiden osakaskuntien edustajistosuhteita tarkastellessa, rannikon osakaskunnat eivät saisi edustajaa kalatalousalueen hallitukseen. Ainoa mahdollisuus vaikuttaa alueen päätöksiin on tässä tapauksessa päätöksistä valittaminen. Suurena vaarana esitettyjen alueitten toiminnassa on, että päätöksenteko estyy ja hidastuu valitusprosessien vuoksi.

Esitettyjen kalatalousalueiden hallitusten edustus koostuu todennäköisesti jokivarsien ja sisämaan järvien edustajista, jäävät merialueen erityiskysymykset huomioimatta. Näitä kysymyksiä ovat käyttö- ja hoitosuunnitelman kaupallisen kalastuksen alueitten ja pyydysten määritelmät, kalakantojen hoidon suunnittelu sekä omistajakorvausten jakoperusteiden määrittely. Niin ikään teollisuuden rakennushankkeet, niiden kalatalousvelvoiteprosessit rannikolla eriävät sisämaahan nähden. Myös merialueen keskeisistä ongelmista, kuten voimakkaasti kasvaneiden hyljekantojen vaikutuksesta kalastoon ja kalastukseen on sisämaan edustajilla hyvin kapea tietämys. On ilmeistä, että asiaa tuntemattomien edustajien päätökset ja edunvalvonta perustuvat enemmän mielipiteisiin kuin kokemuseräiseen tietoon. Merialueen vesialueitten omistajien oikeus suunnitella ja hallinnoida omaisuutensa käyttöä rajoittuu merkittävästi ilman riittävää edustusta kalatalousalueen hallinnossa. Käyttö- ja hoitosuunnitelmassa määritellään omistajakorvausten osuuksien jakamisperusteet. Sisämaan edustajista koostuva hallitus määrittelee omistajakorvausten jakoperusteet kohdentaen tulot sisävesien vesialueiden omistajille. Kalatalousalue laatii vesialueen käyttö- ja hoitosuunnitelmat. Jos alueitten rahoitus ei riitä kaikkiin KHS:n kirjattuihin toimenpiteisiin, on todennäköistä, että toimenpiteet niillä vesialueilla, joilla ei ole riittävää edustusta kalatalousalueen hallituksessa, jäävät toteuttamatta.

Merialueen osakaskunnilla ei ole luottamusta siihen, että rannikon ja jokisuiden kalakantojen hoidon taso säilyy nykytasolla esityksen mukaisten alueitten edustajiston perusteella. Osakaskuntien tulojen pieneneminen ja talkootyön loppuminen johtavat rannikon poikasistutusten loppumiseen ja rannikon elinkeinokalastuksen edellytysten heikkenemiseen.

ELY-keskuksen tulee kalatalousviranomaisena tiedostaa ohjaavan toimintansa vaikutus alueensa elinkeinotoimintaan. Siikakantojen hoidolla on suuri merkitys Perämeren alueen elinkeinokalastukselle, sekä Merenkurkun ja Selkämeren kalastukselle. Yhteistyöryhmien neuvottelua ohjaava kalatalousviranomainen ei huomionnut rannikon järjestöjen edustajien näkökulmia KL1§: taloudellisesta ja sosiaalisesta kestävydestä.

Oulunsalon kalastajainseura, Oulunsalon osakaskunta, Pyhäjoen kalastajainseura, Kellon jakokunta, Kellonmeren jakokunta sekä Kellon kalastuskunta esittävät miellipiteenään että Perämeren rannikko on yhtenäinen alue ja sitä tulisi käsitellä kalakantojen hoidon ja kalastuksen näkökulmasta mahdollisimman suurena alueena. Lausunnon antajat vaativat että valmistelutyö keskeytetään ja asiaan palataan uudelta pohjalta.

PÄÄTÖS

Lapin ELY-keskus vahvistaa Kiiminkijoen kalatalousalueen rajat Kainuun ja Pohjois-Pohjanmaan yhteistyöryhmä ehdotuksen mukaisesti.

Päätökseen liittyvä kartta kalatalousalueen rajoista on liitteessä.

ELY-keskus määrää kalastuslain 124 § nojalla, että tätä päätöstä on noudatettava mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta.

PERUSTELUT

Kalastuslain 1 §:n mukaan kalavarojen käyttö ja hoito on järjestettävä ekologisesti, taloudellisesti ja sosiaalisesti kestävästi siten, että turvataan kalavarojen kestävä ja monipuolinen tuotto, kalakantojen luontainen elinkierto sekä kalavarojen ja muun vesiluonnon monimuotoisuus ja suojelu.

Kalastuslain 22 §:n mukaan vesialueet jaetaan niiden omistussuhteista sekä hallinnollisista rajoista riippumatta kalatalousalueisiin. Kalatalousalue muodostuu kalataloudellisesti riittävän suuresta yhtenäisestä alueesta. Kalatalousalueeseen kuuluvaa aluetta määritettäessä on erityisesti huomioitava vaelluskalojen elinkierto, kalastuksen tarkoituksenmukainen järjestäminen, valuma-aluejako sekä vesialueiden jako vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä annetussa laissa (1299/2004) tarkoitettuihin vesienhoitoalueisiin sekä merenhoitoalueeseen.

Yhteistyöryhmä tekee ELY-keskukselle ehdotuksen toimialueensa kalatalousaluejakoiksi. Kalatalousalueiden maantieteelliset rajat vahvistaa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus alueellisen kalatalouden yhteistyöryhmän ehdotuksen perusteella kuultuaan maa- ja metsätalousministeriötä ja muita keskeisiä tahoja (Kall. 22, 33, §).

Kiiminkijoen kalatalousalueen muodostaminen ja raja edustavat Kainuun ja Pohjois-Pohjanmaan kalatalouden yhteistyöryhmän näkemystä.

ELY-keskus katsoo, että uusi kalatalousaluerajaus on perusteltu ja osaltaan mahdollistaa riittävällä tavalla kalastuslain 22 § edellytykset sekä lain toimeenpanon.

ELY-keskus katsoo, että päätös on kalastuslain mukainen.

ELY – keskus toteaa että muistutuksista ja lausunnoista ei ilmennyt mitään sellaista asiaa, joka olisi antanut aiheita muuttaa yhteistyöryhmän esitystä.

Uudet kalatalousalueet aloittavat toimintansa vuoden 2019 alussa (Kall. 129 §). Muutosta ja tehtävien siirtymistä uusille alueille on valmisteltava hyvissä ajoin ennen vuoden 2018 loppua. Kumotun kalastuslain mukaisten kalastusalueiden oikeudet, sopimukset, sitoumukset ja velvoitteet siirtyvät uusille kalatalousalueille.

Mahdolliset muutoksenhaut rajapäätöksistä voivat olennaisesti hidastaa siirtymäajan järjestelyjen etenemistä, jos päätöksiä ei määrätä välittömästi noudatettaviksi muutoksenhausta huolimatta.

PÄÄTÖKSEN TIEDOKSIANTO

Päätös annetaan tiedoksi yleistiedoksiantona asianosaisten suuren lukumäärän takia.

SOVELLETUT OIKEUSOHJEET

Kalastuslaki (379/2015) 1 §, 22 §, 33 §, 124 §, 129 §
Hallintolaki (434/2003) 41 §, 55 §

MUUTOKSENHAKU

Tähän päätökseen saa siihen tyytymätön asianosainen hakea kalastuslain 124 § no-
jalla valittamalla muutosta Pohjois-Suomen hallinto-oikeudelta. Valitusosoitus on
päätöksen liitteenä.

Kalatalouspäällikkö

Pentti Pasanen

Kalatalousasiantuntija

Kalle Torvinen

LISÄTIETOJA

Kalatalousasiantuntija Kalle Torvinen, puhelin 0295 023 589
sähköposti: kalle.torvinen@ely-keskus.fi

LIITTEET

Kartta kalatalousalueesta
Valitusosoitus
Kainuun ja Pohjois-Pohjanmaan yhteistyöryhmän III kokouksen 18.11.2016 pöytäkirja

VALITUSOSOITUS

Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätökseen saa hakea muutosta valittamalla kirjallisesti Pohjois-Suomen hallinto-oikeuteen.

Valitusaika

Valitus on tehtävä **30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaantipäivästä**, sitä päivää lukuun ottamatta.

Tiedoksisaantipäivä lasketaan seuraavasti:

- Jos päätös on luovutettu asianomaiselle, asianomaisen asiamiehelle tai lähetille, tiedoksisaantipäivä ilmenee päätöksessä olevasta leimasta.
- Jos päätös on lähetetty postitse saantitodistusta vastaan, tiedoksisaantipäivä ilmenee saantitodistuksesta.
- Jos päätös on annettu tiedoksi todisteellisesti sähköisenä, tiedoksisaantipäivä on se, jolloin päätös on noudettu asianosaisen tai tämän edustajan toimesta viranomaisen osoittamalla palvelimelta, tietokannasta tai muusta tiedostosta.
- Jos päätös on lähetetty postitse tavallisena kirjeenä, sen katsotaan tulleen tiedoksi seitsemäntenä päivänä postituspäivästä, jollei muuta ilmene.
- Tavallisena sähköisenä tiedoksiantona annettu päätös katsotaan saadun tiedoksi kolmantena päivänä sähköisen viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä.
- Jos päätös on toimitettu tiedoksi muulla tavalla jollekin muulle henkilölle kuin päätöksen saajalle (sijaistiedoksianto) katsotaan päätöksen saajan saaneen päätöksen tiedoksi kolmantena päivänä tiedoksianto- tai saantitodistuksen osoittamasta päivästä.
- Jos päätös tai kuulutus sen nähtävänä pitämisestä on julkaistu virallisessa lehdessä tai julkisella kuulutuksella ilmoitustaululla, katsotaan tiedoksisaannin tapahtuneen seitsemäntenä päivänä siitä päivästä, jolloin kuulutus virallisessa lehdessä on julkaistu tai kuulutus pantu ilmoitustaululle.

Valituskirjelmän sisältö ja allekirjoittaminen

Valituskirjelmässä, joka osoitetaan Oulun hallinto-oikeudelle, on ilmoitettava

- valittajan nimi ja kotikunta
- postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa
- päätös, johon haetaan muutosta
- millä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi ja millä perusteella muutoksia vaaditaan.

Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä taikka jos valituksen laatijana on muu henkilö, on valituskirjelmässä ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta.

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä. Asioitaessa sähköisesti, allekirjoitusvaatimuksesta on säädetty erikseen.

Valituskirjelmän liitteet

Valituskirjelmään on liitettävä:

- Valituksenalainen päätös alkuperäisenä tai jäljennöksenä.
- Tiedoksisaantitodistus tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta.
- Asiamiehen valtakirja, mikäli asiamiehenä ei toimi asianajaja tai yleinen oikeusavustaja.
- Asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Valituskirjelmän toimittaminen

Valituskirjelmän voi toimittaa Oulun hallinto-oikeudelle henkilökohtaisesti, asiamiestä käyttäen, lähetin välityksellä, postitse maksettuna postilähettyksenä, telekopiona tai sähköpostina. Valituskirjelmän lähettäminen tapahtuu lähettäjän omalla vastuulla. Valituksen on saavuttava viranomaiselle virka-aikana ennen 30 päivän valitusajan päättymistä, jotta valitus voidaan tutkia. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, lauantai, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto tai juhannusaatto, valitusaika jatkuu kuitenkin vielä seuraavan arkipäivän virka-ajan päättymiseen.

Käsittelymaksu

Valittajalta peritään hallinto-oikeudessa tuomioistuinmaksulain (1455/2015) mukainen oikeudenkäyntimaksu 250 euroa. Tuomioistuinmaksulaissa on erikseen säädetty tapauksista, joissa maksua ei peritä.